



ZADANIA I UPRAWNIENIA SPOŁECZNEGO INSPEKTORA PRACY

1

POSTĘPOWANIE KONTROLNE W ZAKŁADZIE PRACY

ZASADY WSPÓŁDZIAŁANIA PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI PRACY ZE ZWIĄZKAMI ZAWODOWYMI I SPOŁECZNĄ INSPEKCJĄ PRACY

2

1. Postępowanie kontrolne w zakładzie pracy
2. Społeczna ochrona pracy
3. Zadania i uprawnienia społecznego inspektora pracy
4. Formułowanie zaleceń i uwag oraz wniosków do Państwowej Inspekcji Pracy
5. Zasady współdziałania Państwowej Inspekcji Pracy ze związkami zawodowymi
6. Zasady współdziałania Państwowej Inspekcji Pracy ze społeczną inspekcją pracy



3

PODSTAWY PRAWNE:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.)

Kodeks pracy – (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 ze zm.)

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1251)

Ustawa o społecznej inspekcji pracy (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 567)

Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 263)

Uchwała Rady Państwa z dnia 6 lipca 1983 r. w sprawie wytycznych do działalności społecznych inspektorów pracy (M.P.1983.23.128)

Prawna ochrona pracy

4

OCHRONA PRACY – całokształt norm prawnych oraz środków badawczych, organizacyjnych i technicznych mających na celu ochronę praw pracownika oraz ochronę jego życia i zdrowia przed czynnikami niebezpiecznymi i szkodliwymi w środowisku pracy, a także stworzenie mu optymalnych warunków pracy z punktu widzenia ergonomii, fizjologii i psychologii pracy.

PRAWNA OCHRONA PRACY – ogół norm prawnych służących zapewnieniu pracownikowi w procesie pracy ochrony praw pracowniczych oraz zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia i życia pracowników.



Prawna ochrona pracy

5

Art. 24 Konstytucji - *Praca znajduje się pod ochroną Rzeczypospolitej Polskiej. Państwo sprawuje nadzór nad warunkami wykonywania pracy.*

Art. 18⁴ § 1 Kodeksu pracy - Nadzór i kontrolę przestrzegania prawa pracy, w tym przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, sprawuje **Państwowa Inspekcja Pracy**.

§ 2. Nadzór i kontrolę przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy sprawuje **Państwowa Inspekcja Sanitarna**.

Organizację i zakres działania inspekcji określają przepisy: ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Prawna ochrona pracy

6

SPOŁECZNA OCHRONA PRACY

Art. 18⁵ § 1 Kodeksu pracy - Społeczną kontrolę przestrzegania prawa pracy, w tym przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, sprawuje **społeczna inspekcja pracy**.

Organizację, zadania i uprawnienia społecznej inspekcji pracy oraz zasady jej współdziałania z Państwową Inspekcją Pracy i innymi państwowymi organami nadzoru i kontroli określają przepisy ustawy o społecznej inspekcji pracy.



Państwowa Inspekcja Pracy

7

PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY

Zgodnie z art. 1 ust. ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 roku o Państwowej Inspekcji Pracy:

- Państwowa Inspekcja Pracy jest organem powołanym do sprawowania **nadzoru i kontroli** przestrzegania:
 - prawa pracy,
 - przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
 - przepisów dotyczących legalności zatrudnienia i innej pracy zarobkowej.

Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

8

CEL POSTĘPOWANIA KONTROLNEGO

Inspektor Państwowej Inspekcji Pracy przeprowadza w zakładzie pracy kontrolę polegającą na:

- ustaleniu stanu faktycznego w zakresie przestrzegania prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów dotyczących legalności zatrudnienia;
- udokumentowaniu wyników przeprowadzonej kontroli.



Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

9

PODMIOTY PODLEGAJĄCE KONTROLI

Kontroli podlegają podmioty kontrolowane, czyli:

- **Pracodawcy,**
- **Przedsiębiorcy lub inne jednostki organizacyjne**, na rzecz których świadczą pracę osoby fizyczne,
- **Podmioty świadczące usługi** pośrednictwa pracy,
- **Podmioty kierujące** osoby w celu nabywania umiejętności praktycznych.

Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

10

UPRZYWILEJOWANIE KONTROLNE PIP

Państwowa Inspekcja Pracy może przeprowadzać kontrolę niezależnie od tego, czy u przedsiębiorcy przeprowadzana jest właśnie innego rodzaju kontrola

Zgodnie z artykułem 16 Konwencji Nr 81 dotyczącej inspekcji pracy w przemyśle handlu - przedsiębiorstwa będą kontrolowane przez inspekcję pracy tak często i tak starannie, jak to jest konieczne dla zapewnienia skutecznego stosowania odpowiednich przepisów prawnych.



Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

11

UPOWAŻNIENIE DO KONTROLI

Przed rozpoczęciem kontroli inspektor pracy ma obowiązek okazania legitymacji służbowej, potwierdzającej tożsamość i uprawnienia inspektora pracy. W przypadku kontroli przedsiębiorcy, inspektor pracy ma dodatkowo obowiązek okazania **upoważnienia do kontroli**.

Jeżeli okoliczności uzasadniają niezwłoczne podjęcie kontroli w zakładzie, inspektor może ją przeprowadzić po okazaniu legitymacji służbowej; natomiast upoważnienie powinien dostarczyć nie później niż w ciągu 7 dni od dnia podjęcia czynności kontrolnych.

Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

12

UPRAWNIENIA INSPEKTORA PRACY w trakcie kontroli:

- Swobodny dostęp na teren oraz do obiektów i pomieszczeń podmiotu kontrolowanego.
- Przeprowadzanie oględzin.
- Żądanie okazania dokumentów.
- Żądanie pisemnych i ustnych informacji w sprawach objętych kontrolą.
- Utrwalanie przebiegu i wyniku oględzin.
- Wykonanie odpisów, kopii lub wyciągów z dokumentów.
- Sprawdzanie tożsamości osób.
- Korzystanie z pomocy biegłych i specjalistów.



Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

13

Swobodny dostęp na teren oraz do obiektów i pomieszczeń podmiotu kontrolowanego

Przed podjęciem czynności kontrolnych inspektor pracy zgłasza swoją obecność podmiotowi kontrolowanemu, z wyjątkiem przypadków, gdy zgłoszenie to mogłoby mieć wpływ na wynik kontroli. Przysługuje mu prawo do swobodnego poruszania się po terenie podmiotu kontrolowanego, bez obowiązku uzyskiwania przepustki oraz zwolnienie od rewizji osobistej, także w przypadku, jeżeli przewiduje ją wewnętrzny regulamin zakładu.

Przeprowadzanie oględzin

Oględzinom podlegają obiekty, pomieszczenia, stanowiska pracy, maszyny i urządzenia oraz przebieg procesów technologicznych oraz proces pracy.

Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

14

Żądanie okazania dokumentów

Inspektor pracy ma prawo żądać:

- okazania dokumentów dotyczących budowy, przebudowy lub modernizacji oraz uruchomienia zakładu pracy, planów, rysunków technicznych, dokumentacji technicznej i technologicznej, wyników ekspertyz, badań i pomiarów dotyczących produkcji bądź innej działalności zakładu;
- dostarczenia próbek surowców i materiałów używanych, wytwarzanych lub powstających w toku produkcji w ilości niezbędnej do przeprowadzenia analiz lub badań, gdy mają one związek z przeprowadzoną kontrolą;
- przedłożenia akt osobowych i wszelkich dokumentów związanych z wykonywaniem pracy przez pracowników lub osoby świadczące pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, np. umów cywilnoprawnych lub gospodarczych;
- okazania decyzji wydanych przez inne organy państwowego nadzoru i kontroli nad warunkami pracy oraz dokumentów potwierdzających ich realizację.



Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

15

Żądanie pisemnych i ustnych informacji w sprawach objętych kontrolą

Inspektor pracy może żądać od podmiotu kontrolowanego oraz wszystkich pracowników lub osób, które są lub były zatrudnione albo które wykonują lub wykonywały pracę na jego rzecz na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym osób wykonujących na własny rachunek działalność gospodarczą, a także osób korzystających z usług agencji zatrudnienia, pisemnych i ustnych informacji w sprawach objętych kontrolą oraz wzywania i przesłuchiwania tych osób.

Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

16

Utrwalanie przebiegu i wyniku oględzin

Inspektor pracy ma prawo utrwalać wyniki i przebieg kontroli za pomocą aparatury i środków technicznych służących do utrwalania obrazu lub dźwięku.

Wykonanie odpisów, kopii lub wyciągów z dokumentów

Kontrolujący ma prawo:

- dokonywać odpisów, kopii i wyciągów z badanych dokumentów,
- dokonywać obliczeń lub zestawień na podstawie badanych dokumentów;
- żądać dokonania kopii, odpisów, wyciągów lub obliczeń i zestawień.



Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

17

Sprawdzanie tożsamości osób

Inspektor pracy może sprawdzać tożsamość osób wykonujących pracę lub przebywających na terenie podmiotu kontrolowanego. Może taką osobę przesłuchać oraz żądać od niej złożenia oświadczenia w sprawie legalności zatrudnienia lub prowadzenia innej działalności zarobkowej.

Przystępując do sprawdzania tożsamości inspektor pracy jest obowiązany okazać takiej osobie własną legitymację służbową w taki sposób, aby mogła ona odczytać i zanotować jego dane osobowe.

Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

18

Korzystanie z pomocy biegłych i specjalistów

Inspektor pracy może wnioskować do okręgowego inspektora pracy o upoważnienie do udziału w kontroli osobie spełniającej wymagania dla biegłego lub specjalisty w odpowiednim zakresie.

Inspektor pracy może wnioskować do okręgowego inspektora pracy o możliwość skorzystania z pomocy akredytowanego laboratorium – Laboratorium Sekcji Badań Środowiska Pracy w Gdyni.



Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

19

MIJSCA PROWADZENIA KONTROLI

Inspektor pracy przeprowadza czynności kontrolne w siedzibie podmiotu kontrolowanego oraz innych miejscach wykonywania pracy lub przechowywania dokumentów finansowych oraz kadrowych.

Poszczególne czynności kontrolne mogą być wykonywane w siedzibie jednostki organizacyjnej Państwowej Inspekcji Pracy, czyli np. w okręgowym inspektoracie pracy.

Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

20

OBOWIĄZKI INSPEKTORA PRACY W TOKU KONTROLI

Inspektor pracy oraz wszystkie osoby uczestniczące w czynnościach kontrolnych mają obowiązek przestrzegania:

- przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy;
- przepisów przeciwpożarowych;
- przepisów o ochronie informacji niejawnych;
- zasady zachowania w tajemnicy informacji, które uzyskali w związku z działalnością kontrolną, która obowiązuje ich również po ustaniu zatrudnienia,
- sumiennego wykonywania obowiązków, w szczególności rzetelnego i obiektywnego ujmowania i dokumentowania wyników kontroli.



Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

21

OBOWIĄZKI KONTROLOWANEGO

- zapewnienie inspektorowi pracy warunków i środków niezbędnych do sprawnego przeprowadzenia kontroli;
- niezwłocznie przedstawienie żądanych dokumentów i materiałów;
- zapewnienie terminowego udzielania informacji przez osoby, które prawo zobowiązuje do ich udzielania;
- udostępnienie urządzeń technicznych;
- udostępnienie w miarę możliwości oddzielnych pomieszczeń z odpowiednim wyposażeniem.

Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

22

SKUTKI KONTROLI

Postępowanie kontrolne inspektora pracy kończy podpisanie z pracodawcą protokołu z kontroli. Inspektor pracy dokumentuje ustalenia z kontroli w **formie protokołu kontroli**.

W przypadku, gdy inspektor pracy w trakcie kontroli nie stwierdzi żadnych uchybień, je wynik może być dokumentowany w **formie notatki urzędowej**, która powinna zawierać zwięzły opis stanu faktycznego stwierdzonego w czasie kontroli. Notatkę urzędową podpisuje inspektor pracy.



Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

23

PROTOKÓŁ KONTROLI

Protokół kontroli powinien zawierać:

- nazwę podmiotu kontrolowanego w pełnym brzmieniu i jego adres oraz numer z krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej (REGON) oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe inspektora pracy;
- imię i nazwisko osoby reprezentującej podmiot kontrolowany oraz nazwę organu reprezentującego ten podmiot;
- datę rozpoczęcia działalności przez podmiot kontrolowany oraz datę objęcia stanowiska przez osobę lub powołania organu reprezentującego ten podmiot;
- oznaczenie dni, w których przeprowadzono kontrole;
- informacje o realizacji uprzednich decyzji i wystąpień organów Państwowej Inspekcji Pracy oraz wniosków, zaleceń i decyzji innych organów kontroli i nadzoru nad warunkami pracy;
- opis stwierdzonych naruszeń prawa oraz inne informacje mające istotne znaczenie dla wyników kontroli;

Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

24

- dane osoby legitymowanej oraz określenie czasu, miejsca i przyczyny legitymowania;
- informacje o pobraniu próbek surowców i materiałów używanych, wytwarzanych lub powstających w toku produkcji;
- treść decyzji ustnych i poleceń oraz informacje o terminach ich realizacji;
- informacje o liczbie i rodzaju udzielonych porad z zakresu prawa pracy;
- wyszczególnienie załączników stanowiących składową część protokołu;
- informacje o osobach, w obecności których przeprowadzono kontrole;
- na wniosek podmiotu kontrolowanego – wzmiankę o informacjach objętych tajemnicą przedsiębiorstwa;
- wzmiankę o wniesieniu lub niewniesieniu zastrzeżeń do treści protokołu oraz ewentualnym usunięciu stwierdzonych nieprawidłowości przed zakończeniem kontroli;
- datę i miejsce podpisania protokołu przez osobę kontrolującą oraz przez osobę lub organ reprezentujący podmiot kontrolowany.



Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

25

DZIAŁANIA INSPEKTORA PRACY PO KONTROLI

W wyniku ustaleń z kontroli inspektor pracy:

- wydaje decyzje pisemnie lub ustnie;
- kieruje wystąpienia i wydaje polecenia;
- wnosi powództwa oraz wstępuje do postępowania sądowego w sprawie ustalenia istnienia stosunku pracy;
- inicjuje postępowanie w sprawie wykroczeń przeciwko prawom pracowniczym;
- powiadamia o stwierdzonych naruszeniach przepisów prawa inne organy, właściwe do rozstrzygnięcia sprawy.

Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

26

Decyzje administracyjne inspektor pracy wydaje w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stwierdzenia, że pracodawca nie wypłacił należnego pracownikowi wynagrodzenia za pracę lub innego świadczenia ze stosunku pracy.

W razie stwierdzenia naruszenia przepisów prawa pracy lub przepisów dotyczących legalności zatrudnienia inspektor pracy kieruje **wystąpienia** lub wydaje **polecenia** w sprawie ich usunięcia. Wystąpieniem może być wniosek o wyciągnięcie konsekwencji w stosunku do osoby winnej stwierdzonego uchybienia, jeżeli uchybienie można przypisać pracownikowi lub osobie bezpośrednio kierującej pracownikami.



Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

27

Inspektor pracy jest uprawniony do wydania następujących **decyzji**:

- usunięcia stwierdzonych uchybień **(T)**;
- wstrzymania pracy lub działalności **(N)**;
- skierowania do innych prac osób wykonujących pracę, dopuszczonych do pracy wbrew obowiązującym przepisom **(N)**;
- wstrzymania eksploatacji maszyny lub urządzenia **(N)**;
- zakazania wykonywania pracy lub prowadzenia działalności **(N)**;
- ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku **(T)** ;
- wykonania badań i pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych w środowisku pracy **(T)**;
- wypłacenia należnego wynagrodzenia a pracę, a także innego świadczenia pieniężnego przysługującego pracownikowi **(N)**.

Prowadzenie postępowania kontrolnego przez inspektorów PIP

28

POSTĘPOWANIE WYKROCZENIOWE

Prawo do nakładania grzywien w drodze mandatów karnych (w maksymalnej wysokości do 2.000 tys. zł) ma właściwy organ Państwowej Inspekcji Pracy. Jeżeli karany był ukarany co najmniej dwukrotnie za wykroczenie przeciwko prawom pracownika w ciągu dwóch lat od dnia ostatniego ukarania popełnia ponownie wykroczenie może inspektor w postępowaniu mandatowym nałożyć grzywnę w wysokości do 5.000zł.

W razie wykrycia wykroczenia inspektor pracy może także **kierowania do sądów wniosków o ukaranie** lub zastosować **środek wychowawczy**.



Spoleczna ochrona pracy

29

SPOŁECZNA INSPEKCJA PRACY

Spoleczna inspekcja pracy jest służbą społeczną pełnioną przez pracowników, mającą na celu zapewnienie przez zakład pracy bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz ochronę uprawnień pracowniczych.

Spoleczna inspekcja pracy reprezentuje interesy wszystkich pracowników w zakładach pracy i jest kierowana przez zakładowe organizacje związkowe.

Spoleczna ochrona pracy

30

SPOŁECZNA INSPEKCJA PRACY

Spoleczna inspekcja pracy powołana została w trosce o systematyczną poprawę stanu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz w celu zapewnienia związkom zawodowym niezbędnych warunków do sprawowania skutecznej kontroli przestrzegania przepisów prawa pracy.

Sprawowanie funkcji społecznego inspektora pracy stanowi służbę społeczną, pełnioną przez pracowników dla zapewnienia przez zakłady pracy bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz ochrony uprawnień pracowniczych określonych w przepisach prawa pracy.



Spoleczna ochrona pracy

31

PODSTAWY DZIAŁANIA SIP

- Kodeks pracy w art. 18⁵ § 1 stanowi, iż społeczną kontrolę przestrzegania prawa pracy, w tym przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, w zakładzie pracy, sprawuje społeczna inspekcja pracy.
- Kodeks pracy - art. 18⁵ k.p. § 2 stanowi, iż organizację, zadania i uprawnienia społecznej inspekcji pracy, a także zasady jej współdziałania z państwową inspekcją pracy oraz innymi państwowymi organami nadzoru i kontroli, określają odrębne przepisy.
- W art. 207 § 2 pkt 7 k.p. ustawodawca zaliczył do podstawowych obowiązków pracodawcy m.in. zapewnienie wykonania zaleceń społecznego inspektora pracy.

Ustawa z dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy (Dz.U. z 2015 r. poz. 567 j.t.)

Spoleczna ochrona pracy

32

SPOŁECZNA INSPEKCJA PRACY

Zakładowy społeczny inspektor pracy prowadzi działalność na podstawie planu pracy zatwierdzonego przez zakładową organizację związkową.

W planie pracy należy określać:

- zamierzenia związane z kontrolą poszczególnych zagadnień ochrony pracy,
- organizacją społecznych przeglądów warunków pracy,
- rodzajem i częstotliwością kontroli przeprowadzanych przez poszczególnych społecznych inspektorów pracy
- oraz z przygotowaniem ocen wraz z wnioskami, które będą przedstawiane zakładowej organizacji związkowej.



Spoleczna ochrona pracy

33

KTO TWORZY SPOŁECZNĄ INSPEKCJĘ PRACY

Spoleczną inspekcję pracy w zakładzie pracy tworzą:

- **zakładowy** społeczny inspektor pracy – dla całego zakładu pracy;
- **oddziałowi (wydziałowi)** społeczni inspektorzy pracy – dla poszczególnych oddziałów (wydziałów);
- **grupowi** społeczni inspektorzy pracy – dla komórek organizacyjnych oddziałów (wydziałów).

Spoleczna inspekcja pracy jest kierowana przez zakładową organizację związkową. Zakładowe organizacje związkowe dostosowują organizację społecznej inspekcji pracy do potrzeb wynikających ze struktury zakładu pracy.

Spoleczna ochrona pracy

34

SPOŁECZNA INSPEKCJA PRACY

Grupowy społeczny inspektor pracy obejmuje swoją działalnością pracowników komórki organizacyjnej, w której został wybrany.

Oddziałowy (wydziałowy) społeczny inspektor pracy obejmuje swoją działalnością oddział (wydział).

Zakładowy społeczny inspektor pracy organizuje i kieruje działalnością oddziałowych (wydziałowych) i grupowych społecznych inspektorów pracy.



Spoleczna ochrona pracy

35

KTO MOŻE BYĆ SPOŁECZNYM INSPEKTOREM PRACY

Spolecznym inspektorem pracy może być **pracownik** danego zakładu pracy, który jest **członkiem związku zawodowego** i nie zajmuje stanowiska kierownika zakładu pracy lub stanowiska kierowniczego bezpośrednio podległego kierownikowi zakładu.

Zakładowe organizacje związkowe mogą postanowić, że spolecznym inspektorem pracy może być również **pracownik** zakładu niebędący członkiem związku zawodowego.

Spoleczna ochrona pracy

36

NIEZBĘDNY STAŻ I UMIEJĘTNOŚCI

Spoleczny inspektor pracy powinien posiadać **niezbędną znajomość** zagadnień wchodzących w zakres działania spolecznej inspekcji pracy.

- zakładowy spoleczny inspektor pracy powinien posiadać co najmniej **pięcioletni staż pracy** w branży, do której zakład należy, i co najmniej **dwuletni staż pracy** w danym zakładzie,
- oddziałowy lub grupowy spoleczny inspektor pracy - co najmniej **dwuletni staż pracy** w tej branży i co najmniej jeden **rok pracy** w danym zakładzie.



Spoleczna ochrona pracy

37

WYBÓR SIP

Wybory społecznych inspektorów pracy przeprowadzają zakładowe organizacje związkowe na podstawie uchwalonych przez siebie regulaminów wyborów. Ogólnokrajowe organizacje związkowe mogą ustalić ramowe wytyczne do regulaminów wyborów społecznych inspektorów pracy.

Spółecznych inspektorów pracy wybierają i odwołują **pracownicy** zakładu pracy. Społecznych inspektorów pracy wybiera się na **okres 4 lat**.

Spoleczna ochrona pracy

38

Zakładowych i oddziałowych społecznych inspektorów pracy wybiera:

- w zakładach pracy lub oddziałach liczących do 300 pracowników - ogólne zebranie pracowników zakładu pracy lub oddziału (wybór bezpośredni);
- w zakładach pracy lub oddziałach liczących powyżej 300 pracowników:
 - zakładowego społecznego inspektora pracy - zebranie oddziałowych i grupowych społecznych inspektorów pracy (wybór pośredni),
 - oddziałowego społecznego inspektora pracy - zebranie grupowych społecznych inspektorów pracy (wybór pośredni).

Grupowych społecznych inspektorów pracy wybiera ogólne zebranie pracowników komórek organizacyjnych oddziału (wybór bezpośredni).



Spoleczna ochrona pracy

39

ODWOŁANIE SIP

Spoleczny inspektor pracy w razie niewywiązywania się ze swoich obowiązków może być, **odwołany** przed upływem okresu kadencji.

Odwołanie następuje na wniosek:

- zakładowych organizacji związkowych;
- co najmniej jednej piątej pracowników.

Spoleczny inspektor pracy przestaje pełnić swoją funkcję również w wypadku zrzeczenia się jej lub ustania stosunku pracy. W tych wypadkach przeprowadza się uzupełniające wybory społecznego inspektora pracy.

Spoleczna ochrona pracy

40

UPRAWNIENIA SPOŁECZNEJ INSPEKCJI PRACY

Zakład pracy jest zobowiązany zapewnić społecznym inspektorom pracy odpowiednie warunki realizacji ich zadań.

Koszty związane z działalnością społecznej inspekcji pracy ponosi zakład pracy. Ustawa o SIP nie precyzuje rodzaju kosztów ponoszonych przez pracodawcę. Należy przyjąć, że niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania społecznej inspekcji w zakładzie pracy mogą być:

- zakup książek zaleceń i uwag;
- przeszkolenie podstawowe i szkolenia okresowe sip;
- prenumerata prasy fachowej, zaopatrzenie w przepisy z zakresu prawa pracy i bhp);
- wyposażenie sip w środki ochrony osobistej, odzież i obuwie robocze.



Spoleczna ochrona pracy

41

DO ZADAŃ SPOŁECZNYCH INSPEKTORÓW PRACY należy:

- kontrola stanu budynków, maszyn, urządzeń technicznych i sanitarnych oraz procesów technologicznych z punktu widzenia bezpieczeństwa i higieny pracy;
- kontrola przestrzegania przepisów prawa pracy, w tym postanowień układów zbiorowych i regulaminów pracy, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem, młodocianych i osób niepełnosprawnych, urlopów i czasu pracy, świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych;

Spoleczna ochrona pracy

42

- uczestniczenie w kontroli przestrzegania w zakładzie pracy przepisów dotyczących ochrony środowiska naturalnego;
- branie udziału w ustalaniu okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy,
- branie udziału w analizowaniu przyczyn powstawania:
 - wypadków przy pracy,
 - zachorowań na choroby zawodowe i inne schorzenia wywołane warunkami środowiska pracy
- kontrola stosowania przez zakłady pracy właściwych środków zapobiegawczych;



Spoleczna ochrona pracy

43

- uczestniczenie w przeprowadzaniu społecznych przeglądów warunków pracy;
- opiniowanie projektów planów poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy i planów rehabilitacji zawodowej oraz kontrola realizację tych planów;
- podejmowanie działań na rzecz aktywnego udziału pracowników zakładów pracy w kształtowaniu właściwych warunków bezpieczeństwa i higieny pracy oraz oddziaływać na przestrzeganie przez pracowników przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Spoleczna ochrona pracy

44

KONTROLA SPOŁECZNEJ INSPEKCJI PRACY

Działalność społecznych inspektorów pracy ma na celu kontrolę przestrzegania obowiązujących przepisów prawa pracy, a w szczególności zawartych w:

- Kodeksie pracy i w przepisach szczególnych oraz
- układach zbiorowych pracy,
- regulaminach pracy.



Spoleczna ochrona pracy

45

KONTROLA SPOŁECZNEJ INSPEKCJI PRACY – BEZPIECZEŃSTWO

Spoleczni inspektorzy pracy powinni w zakresie **BEZPIECZEŃSTWA PRACY** skupiać swoje oddziaływanie na eliminowaniu zagrożeń, które są przyczyną wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a których likwidacja lub ograniczenie przyniesie trwałą poprawę warunków pracy, w szczególności powinni kontrolować:

- przestrzeganie wymogów technologicznych pod względem bezpieczeństwa pracy, postanowień dokumentacji techniczno-ruchowej oraz instrukcji obsługi maszyn,
- wyposażenie maszyn i urządzeń technologicznych w osłony i urządzenia zabezpieczające oraz sprawność i przydatność tych osłon i urządzeń podczas ruchu,
- stan urządzeń energetycznych i skuteczność działania ochron przeciwporażeniowych,
- wyposażenie pracowników w sprawny sprzęt ochron osobistych,
- przestrzeganie przez pracowników przepisów i zasad bezpieczeństwa pracy.

Spoleczna ochrona pracy

46

KONTROLA SPOŁECZNEJ INSPEKCJI PRACY – HIGIENA PRACY

Spoleczni inspektorzy pracy powinni w zakresie **HIGIENY PRACY** kontrolować:

- zapewnianie pracownikom, zgodnie z obowiązującymi przepisami: szatni, pomieszczeń do spożywania posiłków, urządzeń higieniczno-sanitarnych odpowiednich do rodzaju pracy i liczby osób,
- przestrzeganie norm higienicznych, a w szczególności dotyczących substancji szkodliwych, zapylenia, hałasu, wibracji, mikroklimatu i oświetlenia,
- wydawanie przysługujących na określonych stanowiskach pracy środków odżywczych, napojów i środków higieny osobistej,
- poddawanie pracowników obowiązkowym badaniom profilaktycznym oraz ważność orzeczeń lekarskich stwierdzających brak przeciwwskazań do zatrudnienia na danym stanowisku pracy pracowników zatrudnionych w uciążliwych i szkodliwych warunkach dla zdrowia.



Spoleczna ochrona pracy

47

KONTROLA SPOŁECZNEJ INSPEKCJI PRACY – PRAWNEJ OCHRONY PRACY

Spoleczni inspektorzy pracy powinni w zakresie **PRAWNEJ OCHRONY PRACY** kontrolować w szczególności przestrzeganie przepisów dotyczących:

- skróconego czasu pracy wprowadzonego ze względu na uciążliwe lub szkodliwe warunki pracy,
- ochrony pracy kobiet i młodocianych, zwłaszcza czy osoby te nie są zatrudnione przy pracach im wzbronionych, a czas pracy jest zgodny z przepisami prawa pracy,
- ustalania przyczyn i okoliczności wypadków przy pracy,
- świadczeń pieniężnych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz świadczeń należnych z układów zbiorowych pracy.

Spoleczna ochrona pracy

48

ZADANIA ZAKŁADOWEGO SPOŁECZNEGO INSPEKTORA PRACY

Zakładowy społeczny inspektor pracy oprócz ww. zadań dodatkowo:

- sprawdza rozpatrywanie uwag wpisywanych przez oddziałowych (wydziałowych) i grupowych społecznych inspektorów pracy do oddziałowych (wydziałowych) ksiąg uwag, w razie stwierdzenia niewłaściwego stosunku do uwag, informuje kierownika zakładu pracy i zakładową organizację związkową bądź wydaje odpowiednie zalecenie,
- czuwa nad wykonaniem zaleceń, decyzji i nakazów organów nadzoru i kontroli nad warunkami pracy, a w razie ich niewykonania zawiadamia te organy,
- organizuje szkolenie oddziałowych (wydziałowych) i grupowych społecznych inspektorów pracy,



Spoleczna ochrona pracy

49

ZADANIA ZAKŁADOWEGO SPOŁECZNEGO INSPEKTORA PRACY

- występuje z pisemnymi wnioskami o przeprowadzenie kontroli do inspektora pracy Państwowej Inspekcji Pracy w sprawach zagrożenia życia i zdrowia pracowników, a w szczególności zagrożeń związanych z:
 - substancjami szkodliwymi,
 - zapyleniem,
 - hałasem lub wibracją,
 - albo w sprawach wymagających specjalistycznej oceny;wnioski takie powinny być uzgodnione z zakładową organizacją związkową.

Spoleczna ochrona pracy

50

ZADANIA ZAKŁADOWEGO SPOŁECZNEGO INSPEKTORA PRACY

- w razie stwierdzenia naruszeń przepisów prawa pracy mających znamiona wykroczenia przeciw prawom pracownika, występuje do inspektora pracy Państwowej Inspekcji Pracy o wszczęcie postępowania;
- wystąpienie może również dotyczyć przypadków:
- naruszenia przepisów ustawy o społecznej inspekcji pracy
 - oraz niewykonywania zaleceń zakładowego społecznego inspektora pracy, od których nie wniesiono sprzeciwu.



Spoleczna ochrona pracy

51

POSTĘPOWANIE SIP

Aby móc realizować swoje uprawnienia SIPma :

- > **prawo wstępu** w każdym czasie do pomieszczeń i urządzeń zakładu pracy dla wykonywania zadań.
- > **prawo żądać** od kierownika zakładu pracy oraz oddziału (wydziału) i od pracowników **informacji** oraz okazania dokumentów w sprawach wchodzących w zakres jego działania.

Spoleczny inspektor pracy ma prawo przeprowadzania kontroli pomieszczeń i urządzeń zakładu pracy, a także wszystkich miejsc pracy pracowników.

Spoleczna ochrona pracy

52

POSTĘPOWANIE SIP

Aby móc realizować swoje uprawnienia SIPma **prawo żądać** okazania dokumentów w sprawach wchodzących w zakres jego działania.

Jednakże musi pamiętać, że mając dostęp do dokumentów powinien pamiętać o obowiązku:

- > przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych.



Spoleczna ochrona pracy

53

KSIĘGA ZALECEŃ I UWAG SIP

- Zakład pracy jest zobowiązany założyć **zakładową księgę zaleceń i uwag** oraz oddziałowe (wydziałowe) **księgi uwag**, przeznaczone do zapisów społecznych inspektorów pracy.
- Księgi przechowuje się w miejscu ustalonym przez kierownika zakładu pracy oraz udostępnia do wglądu zakładowym organizacjom związkowym, organom samorządu załogi, organom Państwowej Inspekcji Pracy oraz innym organom nadzoru i kontroli warunków pracy.
- Zapisy w księgach mają moc dokumentów urzędowych w postępowaniu przed organami państwowymi.

Spoleczna ochrona pracy

54

KSIĘGA ZALECEŃ I UWAG SIP

Zakładowe księgi zaleceń i uwag oraz oddziałowe (wydziałowe) księgi uwag prowadzi się według wzorów określonych przez Głównego Inspektora Pracy.

Załączniki Nr 1 i 2 do Zarządzenia Nr 5 Głównego Inspektora Pracy z dnia 15 lipca 1983r. (poz. 30).



Spoleczna ochrona pracy

55

STWIERDZENIE PRZEZ SIP NARUSZEŃ

W razie stwierdzenia naruszeń przepisów, **grupowy społeczny inspektor pracy** informuje o tym bezpośredniego przełożonego, czyniąc jednocześnie stosowny zapis w oddziałowej (wydziałowej) księdze uwag.

Na podstawie ustaleń własnych bądź grupowego społecznego inspektora pracy **oddziałowy (wydziałowy) społeczny inspektor pracy** informuje kierownika oddziału (wydziału) o stwierdzonych uchybieniach i naruszeniach, czyniąc jednocześnie stosowny zapis w oddziałowej (wydziałowej) księdze uwag.

Spoleczna ochrona pracy

56

STWIERDZENIE PRZEZ SIP NARUSZEŃ

W razie stwierdzenia naruszeń, których usunięcie należy do kompetencji kierownika zakładu pracy, **oddziałowy (wydziałowy) społeczny inspektor pracy** przedstawia zakładowemu społecznemu inspektorowi pracy wnioski w sprawie uwag lub zaleceń.

Oddziałowi (wydziałowi) i **grupowi społeczni inspektorzy pracy** składają sprawozdania zakładowemu społecznemu inspektorowi pracy z realizacji swoich planów pracy.



Spoleczna ochrona pracy

57

UWAGI SIP

Uwagi są najczęściej stosowane przez oddziałowych (wydziałowych) społecznych inspektorów pracy. W przypadku niewykonania ich mogą i powinny być podstawą kierowanych do pracodawcy zaleceń zakładowego społecznego inspektora pracy.

W sprawach, w których zdaniem zakładowego społecznego inspektora pracy nie występuje potrzeba wydania zalecenia, inspektor informuje kierownika zakładu pracy, zapisując stosowną uwagę w zakładowej księdze zaleceń i uwag.

Spoleczna ochrona pracy

58

ZALECENIA TERMINOWE ZAKŁADOWEGO SIP

Na podstawie ustaleń własnych, oddziałowego (wydziałowego) lub grupowego inspektora pracy zakładowy społeczny inspektor pracy informuje kierownika zakładu pracy o stwierdzonych uchybieniach oraz wydaje zalecenie ich usunięcia w określonym terminie, wpisując jego treść do zakładowej księgi zaleceń i uwag.

Zakładowy społeczny inspektor pracy po dokonaniu wpisu zalecenia powinien jak najszybciej poinformować o tym pracodawcę.



Spoleczna ochrona pracy

59

ZALECENIA NATYCHMIASTOWE ZAKŁADOWEGO SIP

W razie **bezpośredniego zagrożenia** mogącego spowodować wypadek przy pracy, zakładowy społeczny inspektor pracy występuje do kierownika zakładu pracy o natychmiastowe usunięcie tego zagrożenia, a w razie niepodjęcia przez kierownika zakładu odpowiednich działań, **wydaje zalecenie** wstrzymania pracy danego urządzenia technicznego lub robót, zawiadamiając o tym równocześnie zakładową organizację zakładową.

Spoleczna ochrona pracy

60

ZALECENIA NATYCHMIASTOWE ZAKŁADOWEGO SIP

Zalecenie natychmiastowe powinno dotyczyć w szczególności:

- wyeliminowania zagrożeń związanych z wadliwością działania osłon i urządzeń zabezpieczających lub ich brakiem przy maszynach i urządzeniach,
- możliwością wybuchów,
- zatruciami,
- porażeniem prądem elektrycznym przy maszynach, urządzeniach i narzędziach o napędzie elektrycznym, nie posiadających skutecznej ochrony przeciwporażeniowej,
- pożarami,



Spoleczna ochrona pracy

61

ZALECENIA NATYCHMIASTOWE ZAKŁADOWEGO SIP

- upadkiem osób z wysokości,
- niesprawnymi środkami transportowymi mogącymi spowodować wypadek komunikacyjny
- niesprawnymi urządzeniami ciśnieniowymi i dźwignicami,
- działaniem substancji promieniotwórczych,
- wykonywaniem niezgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa pracy prac budowlanych, transportowych, przeładunkowych i remontowych.

W razie wątpliwości co do stanu zagrożeń społeczny inspektor pracy powinien zasięgać opinii specjalistów w zakładzie pracy lub organów nadzoru i kontroli nad warunkami pracy.

Spoleczna ochrona pracy

62

ZALECENIA ZAKŁADOWEGO SIP

Formułując treść zalecenia zakładowy SIP powinien pamiętać, że powinno ono:

- określać rodzaj stwierdzonego uchybienia;
- być jasne i precyzyjne;
- określać sposób jego realizacji;
- określać miejsce występowania nieprawidłowości;
- określać termin usunięcia nieprawidłowości;
- być opatrzone podpisem i pieczęcią SIP oraz datą jego wydania.



Spoleczna ochrona pracy

63

RODZAJE ZALECEŃ

- **Zalecenia terminowe** - wydawane, gdy stwierdzone uchybienia nie zagrażają bezpośrednio zdrowiu i życiu pracowników.
- **Zalecenia wstrzymania pracy urządzenia technicznego lub określonych robót** - wydawane do pracodawcy w formie ustnej, gdy stwierdzone zagrożenie może spowodować wypadek przy pracy (zagrożenie zdrowia lub życia pracownika), w celu podjęcia przez niego niezwłocznego usunięcia zagrożenia. Jeżeli nie zostanie podjęte odpowiednie działanie, zakładowy SIP wydaje, w formie pisemnej, zalecenie o wstrzymaniu pracy urządzenia technicznego lub określonych robót i powiadamia jak najszybciej zakładowe organizacje związkowe.

Spoleczna ochrona pracy

64

Przykłady zaleceń terminowych

„Do dnia dzisiejszego nie opracowano zakładowego planu urlopów wypoczynkowych pracowników na 2020 r. Obowiązek taki wynika z treści regulaminu pracy. Zalecam opracować zakładowy plan urlopów wypoczynkowych pracowników na 2020 r.

Termin wykonania: 15 stycznia 2020 r.

Gdańsk, 20.12.2019 r. (pieczęć, podpis)”



Spoleczna ochrona pracy

65

Przykłady zaleceń terminowych

„W dniu dzisiejszym stwierdziłem, że 20 pracowników zakładu posiada zaległe urlopy wypoczynkowe za 2019 rok na ogólną liczbę 150 dni. Zalecam udzielić zaległych urlopów wypoczynkowych za 2019 r. wszystkim pracownikom posiadającym takie urlopy.

Termin wykonania: 30 września 2020 r.

Warszawa, 10.01.2020 r. (pieczęć, podpis)”

Spoleczna ochrona pracy

66

Przykłady zaleceń terminowych

„W dniu dzisiejszym stwierdziłem, że pracownicy zatrudnieni na wydziale nie posiadają aktualnych okresowych badań lekarskich. Ze względu na upływ terminu ważności ostatnich badań zalecam skierować na badania lekarskie (okresowe) pracowników wydziału w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do zatrudniania na zajmowanych stanowiskach.

Termin wykonania: 31 stycznia 2018 r.

Kraków, 10.01.2018 r. (pieczęć, podpis)”



Spoleczna ochrona pracy

67

Przykłady zaleceń terminowych

„W pomieszczeniu hali maszyn brak jest niektórych świetlówek (około 10 sztuk). Zalecam uzupełnić brakujące świetlówki w pomieszczeniu hali maszyn.

Termin wykonania: 30 września 2020r.

Radom, 31.08.2020 r. (pieczęć, podpis)”

Spoleczna ochrona pracy

68

Przykłady zaleceń terminowych

„Pracownicy zatrudnieni na budowie prowadzonej przez nasze przedsiębiorstwo w Białymstoku na ul. nie posiadają pomieszczenia szatni. Zalecam zorganizować dla pracowników zatrudnionych na budowie przy ul. w Białymstoku pomieszczenie szatni wyposażone w odpowiednią ilość zamykanych szafek ubraniowych oraz odpowiednią ilość miejsc do siedzenia.

Termin wykonania: 15 lutego 2015 r.

Białystok, 20.01.2015 r. (pieczęć, podpis)”



Spoleczna ochrona pracy

69

Przykłady zaleceń terminowych

„W pomieszczeniu spawalni nie działa instalacja wyciągowa. Zalecam uruchomić instalację wyciągów w pomieszczeniu spawalni.

Termin wykonania: 28 lutego 2016 r.

Oleśnica, 10.02.2016 r. (pieczęć, podpis)”

Spoleczna ochrona pracy

70

Przykłady zaleceń wstrzymania pracy danego urządzenia technicznego lub określonych robót

„Piła tarczowa do drewna (nazwa i numer urządzenia) eksploatowana w warsztacie stolarskim nie posiada osłony pasa klinowego oraz kaptura ochronnego. Zalecam wstrzymanie pracy wymienionej piły tarczowej do czasu założenia osłony pasa klinowego oraz kaptura ochronnego.

Termin wykonania: natychmiast.

Wrocław, 10.01.2018 r. (pieczęć, podpis)”



Spoleczna ochrona pracy

71

Przykłady zaleceń wstrzymania pracy danego urządzenia technicznego lub określonych robót

„Rusztowanie eksploatowane na budowie przy ul.
..... w Lublinie nie posiada pionów komunikacyjnych oraz nie zostało w sposób prawidłowy zakotwione. Zalecam wstrzymanie prac wykonywanych na wymienionym rusztowaniu do czasu wykonania prawidłowych pionów komunikacyjnych oraz prawidłowego zakotwienia.

Termin wykonania: natychmiast.

Lublin, 10.01.2017 r. (pieczęć, podpis)”

Spoleczna ochrona pracy

72

Przykłady zaleceń wstrzymania pracy danego urządzenia technicznego lub określonych robót

„Pracownicy zatrudnieni przy remoncie dachu budynku przy ul. w Poznaniu nie zostali wyposażeni w sprzęt ochrony osobistej chroniący przed upadkiem z wysokości. Zalecam wstrzymanie robót wykonywanych na dachu budynku przy ul. w Poznaniu do czasu wyposażenia pracowników tam zatrudnionych w sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości.

Termin wykonania: natychmiast.

Poznań, 10.01.2020 r. (pieczęć, podpis)”



Spoleczna ochrona pracy

73

OBOWIĄZEK WYKONANIA ZALECENIA

Obowiązek wykonania zalecenia należy do pracodawcy.

W przypadku, gdy kierownik zakładu pracy nie zgadza się z treścią zalecenia, może wnieść **sprzeciw do właściwego inspektora Państwowej Inspekcji Pracy**, sprzeciw do zalecenia terminowego w ciągu 7 dni od doręczenia zalecenia, a do zalecenia wstrzymującego pracę - niezwłocznie, a Państwowa Inspekcja Pracy powinna przeprowadzić kontrolę w zakładzie pracy w zakresie przedmiotu zalecenia.

Spoleczna ochrona pracy

74

SIP A NARUSZENIE BHP PRZEZ PRACOWNIKA

- W razie stwierdzenia naruszenia przez pracownika przepisów i zasad BHP, społeczny inspektor pracy zwraca uwagę pracownikowi na obowiązek przestrzegania tych przepisów i zasad.
- W wypadku gdy zachowanie pracownika na stanowisku pracy wskazuje na niedostateczną znajomość przepisów i zasad BHP oraz nieumiejętność wykonywania pracy w sposób bezpieczny dla siebie lub innych pracowników, społeczny inspektor pracy zwraca się do kierownika właściwej komórki organizacyjnej o czasowe odsunięcie pracownika od tej pracy i zapoznanie go z przepisami i zasadami BHP.



Spoleczna ochrona pracy

75

SIP A WYPADEK PRZY PRACY

Aktem prawnym określającym prawa i obowiązki SIP jest także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy

Na podstawie tego przepisu społeczny inspektor pracy jest, obok pracownika służby bhp, osobą prowadzącą postępowanie powypadkowe. Jego zadaniem, oprócz czynności wynikających z przepisów rozporządzenia, jest dbanie o interesy pracownika poszkodowanego w wyniku wypadku przy pracy.

Spoleczna ochrona pracy

76

SIP A WYPADEK PRZY PRACY

Niezwłocznie po otrzymaniu wiadomości o wypadku zespół powypadkowy jest obowiązany przystąpić do ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku, w szczególności:

- 1) dokonać oględzin miejsca wypadku, stanu technicznego maszyn i innych urządzeń technicznych, stanu urządzeń ochronnych oraz zbadać warunki wykonywania pracy i inne okoliczności, które mogły mieć wpływ na powstanie wypadku;
- 2) jeżeli jest to konieczne, sporządzić szkic lub wykonać fotografię miejsca wypadku;
- 3) wysłuchać wyjaśnień poszkodowanego, jeżeli stan jego zdrowia na to pozwala;
- 4) zebrać informacje dotyczące wypadku od świadków wypadku;
- 5) zasięgnąć opinii lekarza, a w razie potrzeby opinii innych specjalistów, w zakresie niezbędnym do oceny rodzaju i skutków wypadku;
- 6) zebrać inne dowody dotyczące wypadku;
- 7) dokonać prawnej kwalifikacji wypadku ;
- 8) określić środki profilaktyczne oraz wnioski, w szczególności wynikające z oceny ryzyka zawodowego na stanowisku pracy, na którym wystąpił wypadek.



Spoleczna ochrona pracy

77

SIP A WYPADEK PRZY PRACY

Po ustaleniu okoliczności i przyczyn wypadku zespół powypadkowy sporządza - nie później niż w terminie 14 dni od dnia uzyskania zawiadomienia o wypadku - protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy, według wzoru ustalonego przez ministra właściwego do spraw pracy na podstawie art. 237 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy.

Spoleczna ochrona pracy

78

SIP A WYPADEK PRZY PRACY

Członek zespołu powypadkowego ma prawo złożyć do protokołu powypadkowego zdanie odrębne, które powinien uzasadnić. W przypadku rozbieżności zdań członków zespołu powypadkowego o treści protokołu powypadkowego decyduje pracodawca.

Zespół powypadkowy jest obowiązany zapoznać poszkodowanego z treścią protokołu powypadkowego przed jego zatwierdzeniem.

Stwierdzenie w protokole powypadkowym, że wypadek nie jest wypadkiem przy pracy albo że zachodzą okoliczności, które mogą mieć wpływ na prawo pracownika do świadczeń przysługujących z tytułu wypadku, wymaga szczegółowego uzasadnienia i wskazania dowodów stanowiących podstawę takiego stwierdzenia.



Spoleczna ochrona pracy

79

SIP A WYPADEK PRZY PRACY

Zgodę na uruchomienie maszyn i innych urządzeń technicznych lub dokonanie zmian w miejscu wypadku wyraża pracodawca, w **uzgodnieniu ze społecznym inspektorem pracy**, po dokonaniu oględzin miejsca wypadku oraz po sporządzeniu, jeśli zachodzi potrzeba, szkicu lub fotografii miejsca wypadku.

Zgodę w sytuacji zaistnienia wypadku śmiertelnego, ciężkiego lub zbiorowego wyraża pracodawca po uzgodnieniu z właściwym inspektorem pracy i prokuratorem.

Spoleczna ochrona pracy

80

OBOWIĄZEK UTWORZENIA KOMISJI BHP

Obowiązkiem pracodawcy zatrudniającego więcej niż **250 pracowników** (bez względu na wymiar czasu pracy tych pracowników) jest powołanie **KOMISJI BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY**, jako swojego organu doradczego i opiniodawczego (art. 237¹² § 1 Kodeksu pracy).

Obowiązek powołania komisji ciąży bezpośrednio na pracodawcy i do jej powołania nie jest wymagana inicjatywa ani zakładowej organizacji związkowej, ani innego przedstawiciela pracowników. Komisja bhp jest organem doradczym i opiniodawczym pracodawcy i nie jest wyposażona w żadne uprawnienia decyzyjne.



Spoleczna ochrona pracy

81

SKŁAD KOMISJI BHP

W skład komisji bhp wchodzi w równej liczbie przedstawiciele pracodawcy, w tym pracownicy służby bhp i lekarz sprawujący profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami, oraz przedstawiciele pracowników, w tym społeczny inspektor pracy.

Przewodniczącym komisji bhp jest **pracodawca** lub osoba przez niego upoważniona, a **wiceprzewodniczącym - społeczny inspektor pracy** lub przedstawiciel pracowników.

Spoleczna ochrona pracy

82

KOMISJA BHP

Zadaniem komisji bhp jest:

- dokonywanie przeglądu warunków pracy,
- dokonywanie okresowej oceny stanu bezpieczeństwa i higieny pracy,
- opiniowanie podejmowanych przez pracodawcę środków zapobiegających wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym,
- formułowanie wniosków dotyczących poprawy warunków pracy
- oraz współdziałanie z pracodawcą w realizacji jego obowiązków w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.



Spoleczna ochrona pracy

83

KOMISJA BHP

Posiedzenia komisji bhp odbywają się w godzinach pracy, nie rzadziej niż raz na kwartał. Za czas nieprzepracowany w związku z udziałem w posiedzeniach komisji bhp pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia.

Komisja bhp w związku z wykonywaniem zadań korzysta z ekspertyz lub opinii specjalistów spoza zakładu pracy w przypadkach uzgodnionych z pracodawcą i na jego koszt

Współdziałanie Państwowej Inspekcji Pracy ze społeczną inspekcją pracy

84

WSPÓLDZIAŁANIE PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI PRACY Z INNYMI ORGANAMI

Państwowa Inspekcja Pracy przy realizacji zadań współdziała z:

- związkami zawodowymi,
- organizacjami pracodawców,
- organami samorządu załogi,
- radami pracowników,
- społeczną inspekcją pracy,
- publicznymi służbami zatrudnienia
- organami administracji państwowej, a w szczególności z organami nadzoru i kontroli nad warunkami pracy, Policją, Strażą Graniczną, Służbą Celną, urzędami skarbowymi i Zakładem Ubezpieczeń Społecznych,
- organami samorządu terytorialnego.



Współdziałanie Państwowej Inspekcji Pracy ze społeczną inspekcją pracy

85

OBOWIĄZEK WSPÓLDZIAŁANIA ZE SIP

Inspektor pracy w toku kontroli współdziała ze związkami zawodowymi, organami samorządu załogi, radami pracowników i **społeczną inspekcją pracy**.

Obowiązek współdziałania obejmuje:

- informowanie o tematyce i zakresie prowadzenia kontroli;
- analizowanie zgłoszonych uwag i spostrzeżeń;
- informowanie o wynikach kontroli i podjętych decyzjach;
- udzielanie porad i informacji z zakresu prawa pracy.

Współdziałanie Państwowej Inspekcji Pracy ze społeczną inspekcją pracy

86

OBOWIĄZEK WSPÓLDZIAŁANIA ZE SIP

Społeczni inspektorzy pracy współdziałają z Państwową Inspekcją Pracy w zakresie ustalonym ustawą oraz wytycznymi.

Państwowa Inspekcja Pracy udziela pomocy społecznej inspekcji pracy w realizacji jej zadań, w szczególności przez poradnictwo prawne, specjalistyczną prasę oraz szkolenie.



Współdziałanie Państwowej Inspekcji Pracy ze społeczną inspekcją pracy

87

KONTROLA PRACODAWCY – WNIOSEKSIP

Na umotywowany **wniosek zakładowego społecznego inspektora pracy**, uzgodniony z zakładowymi organizacjami związkowymi, dotyczący spraw zagrożenia zdrowia i życia pracowników, inspektorzy pracy Państwowej Inspekcji Pracy przeprowadzają kontrole oraz wszczynają postępowanie w sprawach o wykroczenia przeciwko prawom pracownika.

Współdziałanie Państwowej Inspekcji Pracy ze społeczną inspekcją pracy

88

KONTROLA PRACODAWCY – UDZIAŁSIP

Zakładowy społeczny inspektor pracy ma prawo uczestniczyć w kontrolach przeprowadzanych w zakładzie przez inspektora pracy Państwowej Inspekcji Pracy oraz w podsumowaniu kontroli.

Inspektorzy pracy Państwowej Inspekcji Pracy przeprowadzają kontrole wykonania zaleceń i uwag społecznych inspektorów pracy.



Współdziałanie społecznej inspekcji pracy

89

SPOŁECZNA INSPEKCJA PRACY A INNE ORGANY

- Społeczni inspektorzy pracy współdziałają z organami nadzoru i kontroli warunków pracy.
- Państwowa Inspekcja Sanitarna, Urząd Dozoru Technicznego oraz inne organy nadzoru i kontroli warunków pracy obowiązane są udzielać społecznej inspekcji pracy pomocy w wykonywaniu jej zadań.

SŁUŻBA BHP A SPOŁECZNA INSPEKCJA PRACY

- Do zakresu działania służby bhp należy współdziałanie ze społeczną inspekcją pracy
- Do zakresu działania służby bhp uczestniczenie w pracach komisji bezpieczeństwa i higieny pracy.

Spoleczna ochrona pracy

90

Odpowiedzialność za naruszenie przepisów o społecznej inspekcji pracy

Kto działając w imieniu zakładu pracy narusza przepisy ustawy o społecznej inspekcji pracy, a w szczególności uniemożliwia działalność społecznego inspektora pracy, podlega karze grzywny do 2500 zł. Tej samej karze podlega, kto nie wykonuje zalecenia zakładowego społecznego inspektora pracy.

Orzekanie następuje na podstawie wniosku pochodzącego od inspektora pracy.



Spoleczna ochrona pracy

91

SZCZEGÓLNA OCHRONA PRACY SPOŁECZNEGO INSPEKTORA PRACY

1. **OCHRONA STOSUNKU PRACY SIP**
2. **CZAS PRACY**
3. **ZWOLENIENIE OD PRACY**
4. **WYNAGRODZENIE**